

was een belangrijke psychologische doorbraak. Het toonde aan dat de traditionele scheidslijn tussen het mannelijke en vrouwelijke domein aan het vervagen was.

Ook binnen Vrouwen vu-Hulp valt deze verschuiving waar te nemen, al moet daarbij worden opgemerkt dat traditie en vernieuwing nog vaak dooreen liepen. De veranderingen laten zich illustreren aan de hand van enkele inleidingen voor de jaarlijkse vrouwenvergadering van Vrouwen vu-Hulp, respectievelijk uit 1948/1949 en 1962, die expliciet ingingen op de positie van de vrouw.

In 1948 sprak mevrouw F. N. L. Nawijn-van Dijk in Groningen over het onderwerp 'Vrouwen met hamer en pin'. In haar causerie schetste zij een beeld van de vrouw dat sinds de jaren dertig nauwelijks veranderd leek te zijn. Het *Vrije Universiteitsblad* van augustus 1948 gaf hiervan de volgende samenvatting: 'In een gloedvol betoog wees mevrouw Nawijn bijzonder op de taak, die de vrouw heeft ook in het publieke leven, als hulpe van en naast den man, een taak ook als het gaat om het bestaan en het welzijn van de Vrije Universiteit. De tijd is voorbij, dat de vrouw op den achtergrond van het leven stond. Geen emancipatiezucht, maar het besef van de eigen taak der vrouw moet ons leiden. Zolang er strijd is, is er ook voor de vrouw iets te doen.'

Een jaar later ging mevrouw mevrouw M. Huizenga-Bijlenga tijdens de vrouwenvergadering te Arnhem in op 'Het vrouwelijk karakter van onze busjesactie'. In haar referaat legde de spreker de nadruk op de 'eigen geaardheid van de vrouw, onderscheiden van die van man en kind'. Typisch vrouwelijk, aldus het verslag in het *Vrije Universiteitsblad* van augustus 1949, waren de volgende karaktertrekken: 'De vrouwen vooral voelen mee met hetgeen hulp nodig heeft; zij pakken een zaak flink aan; zij vallen niet licht in sleur, zij hebben een sterk plichtsbef, maar zij hebben een zwakke wil t.o.v. hetgeen zij niet belangrijk achten; en zij houden zich niet gemakkelijk aan tijdregels.'

Sterk verschillend van deze inleidingen, waarin het traditionele beeld (en zelfbeeld) van de gereformeerde vrouw naar voren kwam, was het referaat over 'Vrouwen en de vu' dat mevrouw M. J. van der Veen-Schenkeveld dertien jaar later hield, op de vrouwenvergadering van 1962 te Dordrecht. In haar inleiding, die een uitgesproken emancipatorische strekking had, schetste zij hoe de toelating van vrouwelij-